

UCHWAŁA NR I/1/2019
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 1 lutego 2019 r.

w sprawie: przyjęcia „Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019 – 2020”.

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) oraz art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 ze zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się „Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019 – 2020”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Robert Ciżmowski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zapisy ustawy wzmacniają działanie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Głównymi założeniami „Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019 – 2020” jest realizacja działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc a także edukacja sprawców przemocy.

Przedmiotowa uchwała została przygotowana zgodnie z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024”, obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), cel strategiczny CS.2.1. Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki, cel operacyjny: CO.2.1.2. Aktywizacja wykluczonych społecznie.

Przewodniczący Rady
(-)
Robert Ciżmowski

*Załącznik
do Uchwały Nr I/1/2019
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 1 lutego 2019 r.*

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ
KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE
W POWIECIE NOWODWORSKIM
NA LATA 2019-2020**

Nowy Dwór Gdański 2019

Spis treści

WSTĘP	3
1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	4
2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM ORAZ PORADNICTWO I INTERWENCJA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	4
3. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE PROGRAMU	8
3.1 ADRESACI PROGRAMU	8
3.2 NABÓR DO PROGRAMU	9
3.3 MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU , KWALIFIKACJE OSÓB PROWADZĄCYCH ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	10
4. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE PROGRAMU	10
4.1 CEL PROGRAMU	10
4.2 FORMY I METODY PRACY	11
4.3 ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA	11
4.4 WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU	12
5. MONITORING PROGRAMU I DZIAŁANIA EWALUACYJNE	12
6. WNIOSKI KOŃCOWE.....	13

WSTĘP

Praca na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie zakłada tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy cechującego się interdyscyplinarnością, gdyż stosowanie przemocy występuje z różnego rodzaju okolicznościami specyficznymi i niespecyficznymi. Interdyscyplinarne działanie oznacza działanie we współpracy z innymi przedstawicielami służb, oznacza także uwzględnienie wszystkich obszarów problemowych danej rodziny. Interdyscyplinarność oznacza również oddziaływanie na wszystkie osoby uwikłane w przemoc, tj. osoby doznające przemocy, świadków i osoby stosujące przemoc.

Praca na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie to proces wsparcia zarówno ofiary przemocy jak i jej całej rodziny, której kryzys przemocy dotyczy, a co za tym idzie również sprawcy przemocy.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, którego głównym celem jest zwiększenie skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce, wskazuje jako jeden z celów szczegółowych zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Jako kierunek działań w tym obszarze wskazano upowszechnianie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019-2020* jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim oraz leżący w jego strukturach Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Podstawa merytoryczna oraz założenia programu zostały oparte na Modelu Duluth („Education Groups For Men Who Batter - The Duluth Model”) zaadoptowanym do polskich warunków.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny jest programem interwencyjnym, którego zasadniczym celem jest zatrzymanie przemocy. Osiągnięciu tego celu służy edukacja sprawcy w obszarze przemocy, jej form, dynamiki, cykliczności, źródeł i przekonań przemocy wzmacniających (aspekt edukacyjny) oraz dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed stosowaniem przemocy (aspekt korekcyjny).

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 wprowadzony Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w punkcie 3.3. wskazał programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jako element systemu oddziaływań zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie. *Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019-2020* został napisany zgodnie z obowiązującymi następującymi przepisami prawa:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą NR 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Monitor Polski z 2014 r., poz.445),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1390),
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. Nr 520, poz. 259),
4. Uchwała Nr XVI/109/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia *Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2020*.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM ORAZ PORADNICTWO I INTERWENCJA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Diagnozę rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu nowodworskiego przeprowadzono w oparciu o dane uzyskane od Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim oraz zespołów interdyscyplinarnych działających przy gminnych/miejskich ośrodkach pomocy społecznej w Nowym Dworze Gdańskim, Krynicy Morskiej, Ostaszewie, Stegnie i Sztutowie. Diagnoza zawiera dane statystyczne z lat 2016-2017, gdyż program pisany był w roku 2018 i wykorzystanie danych z niepełnego roku nie spełniałoby standardów analizy porównawczej.

Tabela 1 zawiera dane liczbowe przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim dotyczące liczby interwencji domowych, które zakończone zostały wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” oraz liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie w okresie 2 lat na terenie powiatu nowodworskiego.

Tabela 1. Zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim według danych Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim w latach 2016-2017

Lp.	Wskaźnik	Rok	
		2016	2017
1.	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych, dotyczących zjawiska przemocy (liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”)	56	96
2.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	56	96
	kobiety	6	9
	mężczyźni	51	87
3.	Liczba nieletnich dotkniętych przemocą w rodzinie	3	11
4.	Liczba kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie	44	86
5.	Liczba mężczyzn dotkniętych przemocą w rodzinie	18	13
6.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu	43	49
7.	Liczba osób doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie	32	40

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim.

Z powyższych danych wynika, że w 2017 roku nastąpił wzrost liczby interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie zakończonych wdrożeniem procedury „Niebieskie Karty” o 40 przypadki w stosunku do roku 2016. W analizowanych latach liczba mężczyzn, jako osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, jest wyższa niż liczba kobiet. Można też zauważyć, że w analizowanym okresie czasu nastąpił wzrost liczby kobiet, jako osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, jednakże jest to nadal zdecydowanie nieporównywalnie mniejszy współczynnik niż liczba mężczyzn. Osobami doznającymi przemocy są w głównej mierze kobiety. W porównaniu z rokiem 2016 w 2017 zanotowano więcej aż o 42 przypadki przemocy w stosunku do kobiet. Obserwuje się także znaczny wzrost liczby dzieci doznających przemocy w rodzinie. W porównaniu z rokiem 2016 w 2017 zanotowano aż o 8 takich przypadków więcej. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu w latach 2016 i 2017 utrzymywała się na podobnym poziomie i była nieznacznie wyższa w 2017 r. Zauważyć można wzrost liczby osób doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w roku 2017 w stosunku do roku 2016.

Tabela 2 zawiera dane liczbowe przekazane przez zespoły interdyscyplinarne z miast i gmin Powiatu Nowodworskiego tj. Nowy Dwór Gdański, Krynica Morska, Ostaszewo, Stegna i Sztutowo. Obrazują one liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez

podmioty do tego upoważnione oraz liczbę osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Liczba procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w latach 2016-2017

Wskaźnik	Rok	
	2016	2017
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” (na podstawie formularzy „Niebieska Karta - A” wszczynających procedurę oraz dotyczących kolejnych przypadków w trakcie postępowania)	69	85
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez pracowników OPS	12	13
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez funkcjonariuszy Policji	44	68
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy (np. służba zdrowia, oświata, GKRPA)	6	3
Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart”	49	71
Liczba przekazanych przez zespół interdyscyplinarny/grupę roboczą zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	10	16
Ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	177	221
w tym:		
kobiet	86	119
mężczyzn	14	13
nieletnich	77	89

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne z Powiatu Nowodworskiego.

Z powyższych danych wynika, że w 2017 roku wzrosła liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w porównaniu z rokiem 2016 o 16 przypadków. Liczba wypełnionych przez pracowników ośrodków pomocy społecznej formularzy „Niebieska Karta” w latach 2016-2017 utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Procedura „Niebieskie Karty” w analizowanym przedziale czasu wszczynana była głównie przez Policję (w 2016 - 44, w 2017 - 68), a w stopniu znikomym przez przedstawicieli pozostałych jednostek organizacyjnych (w 2016 - 6, w 2017 - 3). Dane te świadczą o wciąż małej aktywności placówek ochrony zdrowia i oświaty w tym zakresie. W 2017 roku o 22 przypadki wzrosła liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w porównaniu z 2016 r. Procedura ta jest kończona w przypadku braku zasadności podejmowania działań bądź w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W 2017 roku zanotowano o 6 przypadków więcej niż w 2016 roku przekazanych przez zespół interdyscyplinarny/grupę roboczą zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w 2017 wzrosła o 44 w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2017 roku

zanotowano również wzrost liczby kobiet (33 przypadki więcej) i nieletnich (12 przypadki więcej) dotkniętych przemocą w rodzinie, natomiast liczba mężczyzn dotkniętych przemocą w rodzinie pozostała na podobnym poziomie.

Pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie nie ogranicza się do interwencji Policji i wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” przez służby. Istotnym elementem systemu wsparcia jest dostępność pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim świadczy specjalistyczne wsparcie dla osób, wobec których jest stosowana przemoc w rodzinie w postaci porad prawnych, psychologicznych oraz socjalnych.

Tabela 3 zawiera dane dotyczące liczby osób, które otrzymały pomoc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016 - 2017.

Tabela 3. Liczba osób, które otrzymały pomoc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016-2017

Wskaźnik			Rok	
			2016	2017
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które otrzymały pomoc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej			27	24
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objęta pomocą w formie poradnictwa	ogółem		27	18
	w tym	psychologicznego	10	11
		prawnego	18	5
		socjalnego	2	2

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższych danych wynika, że liczba osób, które otrzymały pomoc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim w związku z przemocą w rodzinie jest porównywalna w analizowanym okresie czasu. W 2017 roku liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego była niższa o 13 w porównaniu do roku poprzedniego. W roku 2016 i 2017 liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego i socjalnego w związku z przemocą w rodzinie utrzymywała się na podobnym poziomie.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim udziela wsparcia także osobom stosującym przemoc w rodzinie poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego.

Tabela 4 prezentuje dane dotyczące realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego w latach 2016-2017.

Tabela 4. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego w latach 2016-2017

Wskaźniki	Rok	
	2016	2017
Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym	11 ¹	14 ²
Liczba osób, która przystąpiła do udziału w programie	8	2
Liczba osób, która ukończyła program	2	0

Zródło: opracowanie własne.

Z powyższych danych wynika, że w 2017 roku liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym była wyższa w porównaniu z 2016 rokiem. Dane dotyczące kierowania osób do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym nie zawierają informacji z Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Dworze Gdańskim, ponieważ nie prowadzono statystyk w tym zakresie w analizowanym przedziale czasowym. W porównaniu z 2016 w 2017 roku wystąpił znaczny spadek liczby osób, które przystąpiły do udziału w programie, aż o 6 przypadków. W 2017 roku żadna osoba nie ukończyła programu co stanowi spadek w porównaniu z 2016 rokiem, gdzie zanotowano dwa takie przypadki.

W związku z istniejącym zjawiskiem przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim konieczne jest stałe i długofalowe wdrażanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Istnieje potrzeba kontynuacji programu korekcyjno-edukacyjnego realizowanego w latach 2016-2018.

3. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE PROGRAMU

3.1 ADRESACI PROGRAMU

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych adresowany jest do osób stosujących przemoc w rodzinie. Nabór uczestników prowadzony będzie w oparciu o analizę indywidualnej sytuacji każdego z uczestników. Program w głównej mierze skierowany jest do:

1. osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
2. osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,

¹ Brak danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Dworze Gdańskim z powodu nieprowadzenia statystyk w tym zakresie.

² jw.

3. osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (zgłoszą się same do uczestnictwa lub zostaną skierowane przez różne służby i instytucje, takie jak: ośrodki pomocy społecznej, Policję, placówki odwykowe, zespoły kuratorskie, zespoły interdyscyplinarne bądź grupy robocze działające w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

3.2 NABÓR DO PROGRAMU

Nabór do programu prowadzi się m.in. w oparciu o:

- działania informacyjne o programie (rozpowszechnienie informacji o możliwości korzystania z programu, jego istocie, miejscu i sposobie realizacji) poprzez ogłoszenia na stronach internetowych, ulotki;
- współpracę z instytucjami, m.in. Policją, zespołami interdyscyplinarnymi, ośrodkami pomocy społecznej, zespołem kuratorskim (przekazywanie informacji, spotkania).

Nabór ma charakter ciągły i trwa przez cały czas realizacji programu. Charakter naboru wynika z założeń przyjętego modelu pracy - The Duluth Model i związany jest z faktem wysokiego poziomu motywacji do uczestnictwa w momencie zgłoszenia się do udziału w programie bez konieczności oczekiwania na rozpoczęcie jego kolejnej edycji.

Kwalifikacja do programu odbywa się w formie co najmniej dwóch spotkań indywidualnych z kandydatem, których celem jest ocena kandydata pod kątem możliwości jego uczestnictwa w programie oraz budowanie właściwej motywacji do dalszego udziału w spotkaniach grupowych. Rozmowa kwalifikacyjna jest jednocześnie zebraniem informacji o środowisku funkcjonowania kandydata w perspektywie sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, prawnej i zawodowej.

Podstawowym i niezbędnym kryterium kwalifikującym do udziału w programie jest bezsprzeczne przyznanie się przez kandydata do faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie. Kryterium to pokazuje, czy kandydat jest gotowy do wzięcia odpowiedzialności za własne zachowania, czyli do uznania, że to w nim tkwi przyczyna stosowania przemocy.

Na wstępnych konsultacjach nowy uczestnik zapoznaje się z regułami programu i współpracy z prowadzącymi. Potwierdzeniem przyjęcia reguł jest podpisanie przez niego kontraktu. Kontrakt w szczególności uwzględnia:

- wymóg systematycznej obecności na zajęciach,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie,
- zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Kolejną częścią kwalifikacji jest opracowanie z prowadzącymi kwestionariusza historii przemocy, planu zmiany i planu bezpieczeństwa.

3.3 MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU , KWALIFIKACJE OSÓB PROWADZĄCYCH ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019-2020 realizowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Spotkania w ramach realizacji programu prowadzone są przez specjalistów spełniających wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. Nr 520, poz. 259).

Spotkania grupowe oraz indywidualne odbywają się w siedzibie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowy Dworze Gdańskim z siedzibą przy ul. Warszawskiej 52.

Środki przeznaczone na realizację programu obejmują zasoby własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

4. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE PROGRAMU

4.1 CEL PROGRAMU

Priorytetem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest ochrona bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych poprzez powstrzymanie stosowania przemocy.

Cel ogólny to efekt nadrzędny, który przyświeca każdemu działaniu. Celem ogólnym programu jest korygowanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez pozyskanie umiejętności pozwalających na zmianę zachowań przemocowych i rozwijanie samokontroli oraz właściwego współżycia w rodzinie.

Cele szczegółowe są wytycznymi nakreślającymi kierunek działań do realizacji celu głównego. Są one osiąmane poprzez konkretne działania uzależnione od zasobów grupy biorącej udział w programie oraz siły poszczególnych jej członków.

Cele szczegółowe programu:

1. uświadomienie osobie stosującej przemoc, czym jest zjawisko przemocy oraz jego konsekwencje,
2. uświadomienie odpowiedzialności prawnej i moralnej za popełnione czyny przemocowe,
3. nabycie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
4. wzięcie odpowiedzialności za swoje zachowania przemocowe,
5. nabycie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
6. opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,

7. nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie bez użycia agresji,
8. nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
9. zwiększenie wiedzy i kompetencji dotyczących konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze złością i agresją.

4.2 FORMY I METODY PRACY

Łączny czas trwania programu obejmuje dwa lata kalendarzowe z częstotliwością spotkań 2 razy w miesiącu. Spotkania prowadzone są w wymiarze dwóch godzin zegarowych. Optymalnym jest prowadzenie pracy z grupą w duecie: mężczyzna i kobieta, co jest korzystne zarówno dla prowadzących jak i uczestników, gdyż relacje między prowadzącymi stają się przykładem komunikacji partnerskiej.

Podstawą teoretyczną programu jest The Duluth Model w pełnym jego zakresie, zaadoptowany do polskich warunków model pracy z osobami stosującymi przemoc. Model ten zakłada pracę wyłącznie z mężczyznami.

Podstawową formą pracy korekcyjnej są spotkania grupowe (wsparte indywidualnymi konsultacjami psychologicznymi w ramach potrzeb). Spotkania indywidualne w minimalnym wymiarze dwóch spotkań są etapem kwalifikacji do programu. Grupa prowadzona jest w formule otwartej, tzn. spotkania odbywają się regularnie, nieprzerwanie, tematy edukacyjne realizowane są cyklicznie, a w trakcie trwania programu mogą odchodzić uczestnicy (którzy zrealizowali wymóg min. 60 godz. uczestnictwa) oraz dołączają nowi członkowie.

4.3 ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA

W część edukacyjnej (teoretycznej) założeniem programu jest przede wszystkim przekazanie szeroko pojętej wiedzy dotyczącej przemocy. Natomiast część korekcyjna skoncentrowana jest na zdobyciu umiejętności niestosowania przemocy, treningu umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów.

Część edukacyjna to przekazywanie wiedzy na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc, promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje. Podstawowe treści edukacyjne:

- społeczno-kulturalne źródła i okoliczności towarzyszące przemocy w rodzinie (mity, stereotypy),
- definicja przemocy, jej rodzaje, formy, dynamika, aspekty prawne przemocy,
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich,
- planowanie i rozwijanie samokontroli,
- komunikacja interpersonalna,

- promocja pozytywnych standardów wartości i zachowań: wspólne decydowanie, okazywanie uczuć i potrzeb, negocjacje i rozwiązywanie konfliktów bez przemocy, budowanie bezpieczeństwa i wsparcia emocjonalnego,
- alkohol i patologia życia rodzinnego,
- dzieci, przemoc i wychowanie,
- tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnoprawnych.

Cześć korekcyjna to ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie, praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, nauka skutecznej kontroli nad zachowaniami przemocowymi w rodzinie, uczenie się umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej i samokontroli.

Program opiera się na przekazie treści edukacyjnych w formie biernej, jak również obejmuje ćwiczenia praktyczne dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające pozytywne umiejętności w kontakcie interpersonalnym.

Stosowane metody pracy w grupie:

- mini wykład edukacyjny,
- scenki sytuacyjne,
- zadania domowe,
- dyskusja moderowana.

4.4 WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU

Warunkiem ukończenia programu jest obecność na spotkaniach w wymiarze min. 60 godz. Zakończenie programu oparte jest na ocenie dokonanej przez prowadzących program oraz samego uczestnika. Ocenie podlegają: obecność uczestnika na spotkaniach, jego zaangażowanie, przestrzeganie reguł uczestnictwa w programie oraz zasad pracy w grupie, niestosowanie przemocy.

Uczestnikom spełniającym określone programem kryteria wydaje się zaświadczenie o ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, ze wskazaniem liczby godzin uczestnictwa w zajęciach.

5. MONITORING PROGRAMU I DZIAŁANIA EWALUACYJNE

Przebieg i efekty programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi oraz ewaluacyjnymi prowadzonymi przez realizatora programu, a wyniki tych działań będą wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod pracy.

Monitoring ma na celu zweryfikowanie czy program postępuje zgodnie z planem i będzie prowadzony w sposób ciągły w czasie jego trwania przez realizatora.

Ewaluacja jest procesem o charakterze praktycznym, którego zadaniem jest ustalenie, czy dany program osiągnął zakładane cele. Programu będzie kończył się badaniem ewaluacyjnym

uczestników poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej przebiegu i efektów oddziaływań.

Ocena skuteczności programu badana będzie w okresie od 6 miesięcy do dwóch lat po ukończeniu programu poprzez monitoring zachowań osób, które ukończyły program (metoda ankiety, rozmowy, wywiadu swobodnego nieustrukturyzowanego). Monitoring prowadzi podmiot realizujący program poprzez:

- bezpośredni kontakt z uczestnikami programu,
- kontakt z ośrodkami pomocy społecznej, z zespołami kuratorskimi, z zespołami interdyscyplinarnymi, Policją oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie.

Przyjęty wskaźnik skuteczności programu to: liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które w okresie dwóch lat po ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

Z ewaluacji sporządza się raport ewaluacyjny przygotowany w oparciu o przeanalizowane dane ilościowe (m.in. rejestr konsultacji, listy obecności, liczba spotkań, liczba godzin zajęć, ankieta) oraz jakościowe (wywiad, rozmowa, ankieta). Raport przekazywany jest do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Raport zawiera:

- nazwę programu, miejsce i termin realizacji programu,
- opis podjętych działań,
- zastosowaną procedurę ewaluacyjną,
- dane liczbowe dotyczące realizacji programu (liczba osób, które przystąpiły do programu, liczba osób, które ukończyły program, liczba zrealizowanych godzin spotkań grupowych, liczba zrealizowanych godzin spotkań indywidualnych),
- dane jakościowe - uzyskane wyniki (liczba osób objętych monitoringiem, które zaprzestały stosowania przemocy bądź powróciły do stosowania zachowań przemocowych),
- wniosek.

6. WNIOSKI KOŃCOWE

Nadrzędnym celem programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny doświadczającej przemocy. W ramach istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opracowany program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych stanowi jedno z ogniw pomocowych rodzinie poprzez działania skierowane do osób podejrzanych bądź stosujących przemoc w rodzinie. Nieodłącznym elementem prowadzonych oddziaływań jest ścisła współpraca przedstawicieli instytucji kierujących osoby do programu, wymiana informacji oraz podejmowanie działań naprawczych. Działania te mają przyczynić się do funkcjonowania rodzin wolnych od przemocy, do ograniczenia zjawiska przemocy i wzrostu poczucia bezpieczeństwa rodzin.

WYKAZ TABEL

Tabela 1.	Zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim według danych Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim w latach 2016-2017	5
Tabela 2.	Liczba procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w latach 2016-2017	6
Tabela 3.	Liczba osób, które otrzymały pomoc w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim w związku z przemocą w rodzinie w latach 2016-2017	7
Tabela 4.	Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego w latach 2016-2017.....	8